

Aprob,
Florin-Vasile CÎȚU
PRIM-MINISTRU

MEMORANDUM

De la: Raluca TURCAN, ministrul muncii și protecției sociale

Tema: Aprobarea Planului național privind măsurile necesare pentru implementarea Recomandării Consiliului privind accesul la protecție socială pentru lucrători și pentru persoanele care desfășoară o activitate independentă (2019/C 387/01)

I. Context

În data de 8 noiembrie 2019, Consiliul EPSCO a adoptat Recomandarea Consiliului privind accesul la protecție socială pentru lucrători și pentru persoanele care desfășoară o activitate independentă (2019/C 387/01) - o inițiativă cheie, care sprijină punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale.

Obiectivul recomandării este de a sprijini lucrătorii și persoanele care desfășoară o activitate independentă și care, din cauza statutului lor din punct de vedere ocupațional, nu sunt acoperiți în mod suficient de sistemele de securitate socială și sunt astfel expuși unei incertitudini economice mai mari. Se recomandă astfel Statelor Membre să se asigure că toți lucrătorii și persoanele care desfășoară o activitate independentă aderă la schemele de protecție socială, să ia măsuri care să le permită acestora să acumuleze și să beneficieze de prestații sociale adecvate ca membri ai unui sistem (asigurând o acoperire eficientă și adecvată a acestora), să faciliteze transferul prestațiilor între sisteme și să sporească transparența cu privire la sistemele și drepturile de securitate socială.

Recomandarea Consiliului prevede că, până la data de 15 noiembrie 2020, Comisia Europeană ar trebui, împreună cu Comitetul pentru Protecție Socială (SPC), să stabilească un cadru de monitorizare și să elaboreze indicatorii calitativi și cantitativi comuni pentru a evalua punerea în aplicare a Recomandării, permițând astfel revizuirea sa.

În reuniunea din 26.11.2019, Comitetul pentru Protecție Socială (SPC) a dat un mandat Subgrupului pentru indicatori (ISG) al SPC să elaboreze un Cadru de monitorizare a implementării acestei Recomandări de către Statele Membre, pe baza unei propuneri din partea Comisiei Europene.

Încă din luna decembrie 2019, ISG și Comisia Europeană au lucrat împreună la dezvoltarea unui cadru de monitorizare a implementării Recomandării de către Statele Membre. În ședința sa din 22 octombrie 2020, ISG și-a finalizat activitatea privind elaborarea Versiunii 0 a cadrului de monitorizare, care a fost apoi prezentată SPC pentru adoptare formală. Acest Cadru de monitorizare - versiunea 0, elaborat, este un document actualizabil ("*living document*"), fiind necesară continuarea activității în cadrul ISG pentru a completa și îmbunătăți documentul - în

special prin efectuarea unei analize de sensibilitate a primilor indicatori adoptați, ajustarea acestora dacă este necesar, precum și completarea lacunelor din unele domenii care nu sunt acoperite în prezent de date statistice (pe partea de contribuții, transparență, pensii ale lucrătorilor independenți etc.). Indicatorii cheie vor fi actualizați anual și vor fi incluși în evaluarea care va fi efectuată de către Comisia Europeană în anul 2022.

Versiunea 0 a Cadrului de monitorizare elaborată de ISG a fost supusă discuțiilor și aprobată în reuniunea SPC din 30.10.2021.

În plus față de activitatea sa privind cadrul de monitorizare, Comisia Europeană a sprijinit statele membre și diferitele părți interesate în realizarea obiectivelor recomandării, organizând patru seminarii de învățare reciprocă, în perioada octombrie 2019-septembrie 2020), axate pe următoarele subiecte:

1. Extinderea acoperirii formale. Obligatorie vs Voluntară (Art.8 din Recomandare), în perioada 29-30 Octombrie 2019, la Bruxelles: [First workshop: Mutual learning on access to social protection for workers and the self-employed - Employment, Social Affairs & Inclusion - European Commission \(europa.eu\)](#),
2. Asigurarea acoperirii efective și praguri temporale (Art.9 și 10 din Recomandare), în perioada 14-15 Iunie 2020, la Bruxelles: [Second workshop: Mutual learning on access to social protection for workers and the self-employed - Employment, Social Affairs & Inclusion - European Commission \(europa.eu\)](#),
3. Asigurarea acoperirii adecvate - asigurarea contribuțiilor proporționale, evaluarea veniturilor, evitarea buclelor (*loopholes*) (Art. 11 și 14 din Recomandare), în perioada 25-26 iunie, online: [Third workshop: Mutual learning on access to social protection for workers and the self-employed - Employment, Social Affairs & Inclusion - European Commission \(europa.eu\)](#),
4. Transparență și transferabilitate - asigurarea accesului la informație inteligibilă și conservarea drepturilor (Art.10, 14 și 15 din Recomandare), în 29 Septembrie, online): [Fourth workshop: Mutual learning on access to social protection for workers and the self-employed - Employment, Social Affairs & Inclusion - European Commission \(europa.eu\)](#)

Recomandarea prevede ca Statele Membre să pună în aplicare principiile stabilite cât mai curând posibil și să prezinte un Plan privind măsurile corespunzătoare care urmează să fie adoptate la nivel național pentru implementarea Recomandării.

Aceste Planuri trebuie transmise de către Statele Membre (SM) către Comisia Europeană până la data de 15 mai 2021.

Totodată, Recomandarea prevede ca progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a acestui Plan trebuie discutate în contextul instrumentelor de supraveghere multilaterală în conformitate cu Semestrul European și cu Metoda Deschisă de Coordonare (OMC) pentru protecție socială și incluziune socială.

De asemenea, în Recomandare se specifică faptul că, Comisia Europeană ar trebui să reexamineze progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a prezentei Recomandări, luând de asemenea în considerare impactul asupra IMM-urilor, în cooperare cu SM și după consultarea părților interesate, și să prezinte un raport Consiliului până la data de 15 noiembrie 2022. Pe baza rezultatelor reexaminării, Comisia poate lua în considerare posibilitatea de a face propuneri suplimentare.

În luna noiembrie 2020, Comisia Europeană - Directoratul General Ocupare, Afaceri Sociale și Incluziune, Directoratul C - Modernizarea sistemelor de protecție socială, Unitatea C2 - Modernizarea sistemelor de protecție socială, a elaborat documentul cu tema Orientare și structură pentru planurile naționale în conformitate cu Recomandarea (Ghid de elaborare a

Planurilor naționale de implementare a Recomandării, care cuprinde structura pe care trebuie să o aibă aceste Planuri). În cadrul Planurilor se recomandă SM, să reamintească provocările cu care se confruntă sistemul de protecție socială și lacunele existente în accesul la protecție socială a lucrătorilor și persoanelor care desfășoară activități independente, precum și să stabilească modul în care SM (prin Guvern și după caz, partenerii sociali) intenționează să acopere aceste lacune, îmbunătățind accesul la protecție socială pentru toți, în conformitate cu obiectivele și principiile Recomandării.

Structura Planurilor naționale prevede următoarele secțiuni, conform Ghidului elaborat de Comisia Europeană:

1. Provocări,
2. Lecții învățate din criza COVID 19,
3. Obiective de politică și măsuri care urmează a fi luate,
4. Calea care va fi urmată.

Recomandarea Consiliului se aplică:

- lucrătorilor și persoanelor care desfășoară o activitate independentă, inclusiv persoanelor care tranzitează de la un statut la altul sau care dețin ambele statute, precum și persoanelor a căror activitate este întreruptă din cauza apariției unuia dintre riscurile acoperite de protecția socială;
- următoarelor ramuri ale protecției sociale, în măsura în care ele sunt prevăzute de statele membre:
 - (a) prestațiile de șomaj;
 - (b) prestațiile de boală și de asistență medicală;
 - (c) prestațiile de maternitate și cele de paternitate asimilate;
 - (d) prestațiile de invaliditate;
 - (e) prestațiile pentru limită de vârstă și prestațiile de urmaș;
 - (f) prestațiile în cazul unor accidente de muncă și boli profesionale.

Recomandarea nu se aplică acordării accesului la sistemele de asistență socială și de venit minim.

Deși se recomandă ca planurile să se concentreze asupra reformelor structurale întreprinse de la data adoptării Recomandării până în prezent, și a celor planificate pentru viitor și, acolo unde este relevant, bazându-se și pe măsurile deja în vigoare, ele pot lua în considerare și măsurile temporare luate în timpul pandemiei și a planurilor de a construi pe baza lecțiilor învățate pentru integrarea măsurilor relevante în sistemele de protecție socială.

SM sunt încurajate să dezvolte Planurile printr-un dialog amplu la nivel național care să implice partenerii sociali și toate celelalte părți interesate relevante, mai ales dacă acest lucru nu s-a făcut înainte pentru subiectele în cauză.

Mai mult, în luna februarie 2021, Comisarul pentru locuri de muncă și drepturi sociale, domnul Nicolas Schmit, a adresat o scrisoare Ministrului muncii și protecției sociale din România, referitoare la implementarea Recomandării Consiliului privind accesul la protecție socială pentru lucrători și persoanele care desfășoară activități independente. În scrisoare se menționează faptul că statele membre trebuie să transmită până la data de 15 mai a.c. planurile cuprinzând măsurile naționale prevăzute pentru implementarea Recomandării. Planurile vor constitui baza unei dezbateri ministeriale în cadrul Consiliului EPSCO în anul 2021, vor sprijini procesul de redresare și vor contribui la inițiativa Comisiei Europene privind condițiile de muncă ale lucrătorilor de pe platforme, prevăzută în programul de lucru al Comisiei Europene pentru 2021.

II. Acțiuni întreprinse pentru elaborarea Planului național privind accesul la protecție socială pentru lucrători și pentru persoanele care desfășoară o activitate independentă

Urmare a mesajului internet nr.958/08.02.2021 primit de la Reprezentanța Permanentă a României pe lângă Uniunea Europeană, precum și a informării primite de la Comitetul pentru Protecție Socială (SPC), Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS) a identificat direcțiile și instituțiile cu responsabilități în elaborarea măsurilor din acest Plan, respectiv: Direcția Politici de Ocupare, Competențe și Mobilitate Profesională (din cadrul MMPS), Direcția Asigurări Sociale (din cadrul MMPS), Direcția Politici Beneficii Sociale (din cadrul MMPS), Casa Națională de Pensii Publice (CNPP), Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), Inspecția Muncii (IM) și Ministerul Sănătății (MS).

Apoi, a transmis un email către toate aceste instituții și direcții, prin care s-au solicitat contribuții la elaborarea acestui Plan, atașându-se în acest sens toate documentele relevante necesare elaborării sale. Aceste contribuții au fost integrate în Planul supus aprobării prin prezentul Memorandum (prezentat în Anexă).

Dat fiind timpul scurt pentru definitivarea și aprobarea acestui Plan, a fost organizată o reuniune online prin platforma Webex, în data de 27.04.2021, la care direcțiile și instituțiile menționate au fost invitate să participe pentru a discuta mai detaliat conținutul acestui Plan și necesitatea completării sale conform Ghidului elaborat de Comisia Europeană.

La reuniune au participat reprezentanți ai: Direcției Politici de Ocupare, Competențe și Mobilitate Profesională (din cadrul MMPS), Direcției Asigurări Sociale (din cadrul MMPS), Direcției Politici Beneficii Sociale (din cadrul MMPS) și ai Casei Naționale de Pensii Publice (CNPP).

Concluzii și propuneri

1. Aprobarea Planului național privind implementarea Recomandării Consiliului privind accesul la protecție socială pentru lucrători și pentru persoanele care desfășoară o activitate independentă (2019/c 387/01),
2. Autoritățile publice și direcțiile menționate, cu responsabilități în elaborarea și implementarea măsurilor din prezentul Plan, vor desemna reprezentanți, la nivel de director și de expert, responsabili de:
 - furnizarea de detalii suplimentare privind măsurile propuse, de fiecare dată când acestea vor fi solicitate de către Comisia Europeană,
 - participarea la reuniunile cu Comisia Europeană pe această temă,
 - implementarea măsurilor din Plan, conform domeniului de competență,
 - raportarea stadiului implementării măsurilor din Plan, conform domeniului de competență, ori de câte ori se va solicita,
 - depunerea eforturilor substanțiale pentru a răspunde eventualelor observații și recomandări ale Comisiei Europene pe acest subiect, astfel încât autoevaluarea și evaluarea națională să fie realizată adecvat și în timp util,
 - propunerea modificării, completării și actualizării, după caz, a măsurilor din Plan, ori de câte ori situația o va impune.

Având în vedere toate cele de mai sus, vă propunem aprobarea Memorandumului cu tema "Planul național privind măsurile necesare pentru implementarea Recomandării Consiliului privind accesul la protecție socială pentru lucrători și pentru persoanele care desfășoară o activitate independentă (2019/C 387/01)".